

Нестеров О.С., ст. викл., Лазаренко О.М., викладач
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті розглянуто особливості трансформації змісту дисципліни «Фізичне виховання» в умовах цифровізації вищої освіти. Проаналізовано сучасні підходи до інтеграції цифрових технологій у освітній процес, визначено їх вплив на зміну цілей, змісту, форм і методів навчання. Обґрунтовано необхідність модернізації фізичного виховання шляхом упровадження цифрових платформ, фітнес-додатків, технологій дистанційного та змішаного навчання, а також засобів штучного інтелекту. Встановлено, що цифровізація сприяє індивідуалізації навчання, підвищенню мотивації студентів та формуванню здоров'язбережувальної компетентності. Виявлено основні проблеми та визначено напрями подальшого розвитку дисципліни в умовах цифрового освітнього середовища.

Ключові слова: фізичне виховання; цифровізація; вища освіта; цифрові технології; дистанційне навчання; здоров'язбережувальна компетентність; фітнес-технології; цифрове освітнє середовище.

Постановка проблеми. У сучасних умовах цифрової трансформації освіти відбуваються суттєві зміни у змісті та організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Цифровізація виступає одним із ключових чинників модернізації освіти, що сприяє підвищенню її доступності, індивідуалізації та ефективності [5; 6].

Особливої актуальності набуває проблема трансформації змісту дисципліни «Фізичне виховання», яка традиційно орієнтована на практичну діяльність і безпосередню взаємодію викладача та студента [1; 3]. В умовах цифровізації виникає необхідність поєднання фізичної активності з використанням цифрових технологій, що змінює підходи до навчання, контролю та організації занять [2; 4].

Сучасні тенденції розвитку освіти, зокрема впровадження дистанційного та змішаного навчання, зумовлюють необхідність оновлення змісту фізичного виховання з урахуванням використання

цифрових платформ, мобільних додатків, мультимедійних ресурсів та технологій штучного інтелекту [8; 10]. Разом із тим виникають суперечності між традиційним змістом фізичного виховання та новими вимогами цифрового освітнього середовища, що потребує наукового обґрунтування шляхів його трансформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень свідчить, що проблема цифровізації фізичного виховання є предметом активного наукового пошуку. Сучасні дослідження розглядають цифрову трансформацію як комплексний процес інтеграції інформаційних та інтелектуальних технологій у освітній процес [10].

Зокрема, у дослідженнях останніх років підкреслюється, що цифрові технології суттєво змінюють підходи до організації фізичного виховання, забезпечуючи персоналізацію навчання, моніторинг фізичної активності та підвищення мотивації студентів [2; 8]. Встановлено, що використання цифрово-інтелектуальних технологій дозволяє створювати адаптивні освітні середовища та реалізовувати індивідуальні освітні траєкторії [10].

У наукових працях також зазначається, що електронне навчання у фізичному вихованні є перспективним напрямом розвитку освітнього процесу, який передбачає використання цифрових платформ, мобільних застосунків і мультимедійного контенту [8]. Водночас дослідники наголошують на необхідності методичного забезпечення цього процесу та підготовки викладачів до роботи в цифровому середовищі [1].

Окремі дослідження присвячені впровадженню штучного інтелекту, віртуальної реальності та інших інноваційних технологій у фізичне виховання, що сприяє підвищенню ефективності навчання та розвитку рухових якостей студентів [10].

Разом із тим, науковці підкреслюють наявність низки проблем, зокрема недостатній рівень цифрової компетентності викладачів, обмеженість матеріально-технічної бази та відсутність системного підходу до оновлення змісту дисципліни «Фізичне виховання» [3–4].

Незважаючи на значну кількість досліджень, питання комплексної трансформації змісту фізичного виховання в умовах цифровізації освіти залишається недостатньо розробленим і потребує подальшого наукового обґрунтування.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування особливостей трансформації змісту дисципліни «Фізичне виховання» в умовах цифровізації освіти та визначення ефективних напрямів його модернізації.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- проаналізувати сучасні підходи до цифровізації освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- з'ясувати особливості трансформації змісту фізичного виховання студентів;
- визначити роль цифрових технологій у підвищенні ефективності фізичного виховання;
- обґрунтувати шляхи модернізації змісту дисципліни в умовах цифрового освітнього середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифровізація освіти є одним із провідних напрямів розвитку сучасної вищої школи, що передбачає інтеграцію цифрових технологій у всі складові освітнього процесу [5–6]. У цьому контексті дисципліна «Фізичне виховання» зазнає суттєвих змін, пов'язаних із необхідністю поєднання традиційних форм рухової активності з інноваційними цифровими інструментами [2; 4].

Трансформація змісту фізичного виховання передбачає перегляд його структурних компонентів: цілей, завдань, засобів, методів і форм організації занять [1]. Основним орієнтиром виступає формування здоров'язбережувальної компетентності студентів, що включає знання, уміння та навички самостійної організації рухової активності [3].

У сучасних умовах зміст дисципліни доповнюється такими компонентами:

- використання цифрових освітніх платформ для організації навчання;
- застосування фітнес-додатків і трекерів для моніторингу фізичної активності;
- впровадження відеоконтенту та онлайн-тренувань;
- формування навичок самоконтролю та саморегуляції фізичних навантажень [2; 8].

Значного поширення набувають дистанційні та змішані форми навчання, що змінюють підходи до організації фізичного виховання. Вони сприяють індивідуалізації освітнього процесу, врахуванню рівня фізичної підготовленості студентів та їхніх інтересів [8].

Одним із ключових напрямів трансформації є впровадження інноваційних фітнес-технологій, зокрема високоінтенсивних функціональних тренувань, які забезпечують підвищення рівня фізичної підготовленості та ефективність занять [10].

Важливим аспектом є формування мотивації студентів до занять фізичною культурою в умовах цифрового середовища. Це досягається

шляхом використання гейміфікації, соціальних мереж, онлайн-челенджів і персоналізованих програм тренувань [4].

Суттєве значення має також розвиток метакогнітивних здібностей студентів, що сприяє усвідомленому ставленню до власного здоров'я та підвищенню ефективності навчання [3].

Разом із тим існують певні проблеми, пов'язані з цифровізацією фізичного виховання, зокрема:

- недостатній рівень цифрової компетентності викладачів;
- обмеженість матеріально-технічної бази;
- складність контролю фізичної активності студентів у дистанційному форматі [4].

З огляду на це, модернізація змісту дисципліни «Фізичне виховання» має здійснюватися за такими напрямками:

- інтеграція цифрових технологій у навчальний процес;
- розробка індивідуальних освітніх траєкторій;
- поєднання формальної та неформальної освіти;
- підвищення цифрової компетентності викладачів і студентів.

Таким чином, трансформація змісту фізичного виховання в умовах цифровізації освіти є необхідною умовою підвищення ефективності освітнього процесу та формування у студентів стійкої мотивації до здорового способу життя.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що цифровізація освіти виступає визначальним чинником трансформації змісту дисципліни «Фізичне виховання» у закладах вищої освіти. Вона зумовлює необхідність оновлення цілей, змісту, форм і методів навчання відповідно до вимог сучасного цифрового суспільства.

Визначено, що інтеграція цифрових технологій (освітніх платформ, фітнес-додатків, засобів моніторингу фізичної активності, мультимедійних ресурсів) сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу, індивідуалізації навчання та формуванню у студентів навичок самостійної організації рухової активності.

Показано, що використання дистанційних і змішаних форм навчання розширює можливості фізичного виховання, однак водночас висуває нові вимоги до рівня цифрової компетентності викладачів і студентів.

Встановлено, що трансформація змісту фізичного виховання повинна бути спрямована на формування здоров'язбережувальної компетентності, розвиток мотивації до регулярної фізичної активності та формування відповідального ставлення до власного здоров'я.

Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на: розробку та впровадження інноваційних моделей цифрового фізичного виховання; створення методичних систем використання штучного інтелекту у фізичному вихованні; удосконалення цифрових інструментів моніторингу фізичного стану студентів; дослідження ефективності гейміфікованих технологій у підвищенні мотивації до занять фізичною культурою; підготовку викладачів до роботи в умовах цифрового освітнього середовища; інтеграцію міждисциплінарних підходів у процес фізичного виховання в умовах цифровізації.

Література

1. Ахметов Р.Ф., Кутек Т.Б. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
2. Білогур В.А., Сивохоп Е.Д., Маріонда І.І. Впровадження цифрових технологій та навичок у сферу фізичного виховання та спорту в європейському освітньому контексті. *Humanities Studies*. 2023. №17. С. 104–115. URL : <https://doi.org/10.32782/hst-2023-17-94-11>.
3. Язловецька О. Бабенко А. Сучасні виклики модернізації фізичного виховання в закладах вищої освіти України. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2025. Вип. 219. С. 288–292. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-219-288-292>.
4. Інноваційні цифрові методи в освітньому процесі спеціальності «Фізична культура і спорт» / В.О. Тищенко, С.В. Іваненко, М.М. Кужель та ін. *Фізичне виховання та спорт*. 2025. №1. С. 162–170. URL : <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2025-1-21>.
5. Міністерство освіти і науки України. Про цифровізацію у сфері фізичної культури та спорту : новини. 2022. URL : <https://mon.gov.ua>.
6. Національна академія педагогічних наук України. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі. *Вісник НАПН України*. 2022. URL : <https://naps.gov.ua>.
7. Міністерство молоді та спорту України. Про затвердження заходів з цифровізації сфери фізичної культури і спорту на 2024 рік : наказ №201 від 11.01.2024. URL : <https://mms.gov.ua>.
8. Research landscape of e-learning in physical education: 2020-2025 / A. Yefremenko, I. Shutieiev, H. Poltoratska et al. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2025. Т. 12. №3. С. 83–100. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.12.3.83-100>.

9. The impact of digital technology use on teaching quality in university physical education: an interpretable machine learning approach / Zhang L., Liu Z., Zhao L., Gao J. *Applied Sciences*. 2025. T. 15. №14. C. 7689. DOI: <https://doi.org/10.3390/app15147689>.

10. Application of digital-intelligent technologies in physical education: a systematic review / Q. Zhong, J. Jiang, W. Bai et al. *Frontiers in Public Health*. 2025. T. 13. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpubh.2025.1626603>.

Nesterov O., Lazarenko O. Transformation of the content of the discipline «Physical Education» in the context of digitalization of higher education

Summary. *The article examines the peculiarities of transforming the content of the discipline «Physical Education» in the context of the digitalization of higher education. Modern approaches to the integration of digital technologies into the educational process are analyzed, and their impact on changes in the goals, content, forms, and methods of teaching is determined. The necessity of modernizing physical education through the implementation of digital platforms, fitness applications, distance and blended learning technologies, as well as artificial intelligence tools, is substantiated. It has been established that digitalization contributes to the individualization of learning, increases students' motivation, and promotes the formation of health-preserving competence. The main problems are identified, and directions for the further development of the discipline in the conditions of a digital educational environment are outlined.*

Keywords: *physical education; digitalization; higher education; digital technologies; distance learning; health-preserving competence; fitness technologies; digital educational environment.*